

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 lipca 2021 r. w Warszawie

sprawy J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

z udziałem (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (płatnika składek)

na skutek odwołania J. S. (ubezpieczonej)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 18 września 2020 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 18 września 2020 r. znak: (...) w ten sposób, że stwierdza, iż J. S. jako pracownik u płatnika składek (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od 10 grudnia 2019 r.;

2. zasądza od organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz odwołującej się J. S. kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Monika Roslan-Karasińska

UZASADNIENIE

J. S. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika w dniu 29 października 2020 r. złożyła do Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 18 września 2020 r. znak: (...).

Pełnomocnik zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie art. 7 w zw. z art. 77 § 1, art. 107 §1 pkt 6) i art. 107 § 3 k.p.a. w zw. z art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 68 ust. 1 lit. a, art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 22 § 1 i art. 300 k.p. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów i niepodjęcie wszelkich czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i do załatwienia sprawy, zwłaszcza poprzez niewyczerpujące zebranie i rozpatrzenie całego materiału dowodowego w sprawie, a także naruszenie art. 10 § 1 k.p.a. poprzez niezapewnienie stronie czynnego udziału w każdym stadium postępowania i uniemożliwienie stronie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów, art. 8 § 1 k.p.a. poprzez jego niezastosowanie i prowadzenie postępowania w sprawie w sposób niebudzący zaufania jego uczestników do władzy publicznej i art. 9 k.p.a. poprzez jego niezastosowanie i brak należytego oraz

wyczerpującego poinformowania strony o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogły mieć wpływ na ustalenie jej praw.

W oparciu o powyższe zarzuty strona odwołująca wniosła o zmianę w całości zaskarżonej decyzji, poprzez ustalenie, iż J. S. podlega od dnia 10 grudnia 2019 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu, ewentualnie, uchylenie decyzji przez i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu i zasądzenie na rzecz mojej odwołującej się kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa z ustawowymi odsetkami za opóźnienie według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania pełnomocnik ubezpieczonej podniósł, że odwołująca została zgłoszona do ubezpieczenia: emerytalnego, rentowego, chorobowego i wypadkowego, jako pracownik u płatnika składek począwszy od pierwszego dnia nawiązania stosunku pracy, tj. od dnia 10 grudnia 2019 r. w związku z zawarciem umowy o pracę od dnia 10 grudnia 2019 r. Zgłoszenie ZUS ZUA zostało wypełnione terminowo i zawiera ono dane zgodne z prawdą, zostało wysłane do ZUS po upływie 7 dniowego terminu, tj. dnia 20 lutego 2020 r. Płatnik składek przed wydaniem decyzji przez ZUS naprawił swój błąd, dokonując korekty miesięcznych deklaracji wysłanych do ZUS, a zaległe składki za odwołującą się zostały opłacone. Odwołująca się stanowczo zaprzecza, sugerowanej pozorności nawiązanego stosunku pracy, którą to pozorność sugeruje organ rentowy. Praca zgodnie z umową o pracę była świadczona przez odwołującą w pełnym wymiarze (pełen etat) w biurze pracodawcy przy ul. (...). Zdaniem strony odwołującej dowody załączone do odwołania, świadczą zarówno o zamiarze wykonywania pracy na rzecz pracodawcy (dokumentacja pracownicza), faktycznym wykonywaniu tejże pracy (pracownicza korespondencja e-mail, wydruki z platformy (...)) oraz o możliwości świadczenia pracy przez pracownicę pomimo stanu ciąży (kopia karty ciąży, wykazująca brak przesłanek do niezdolności do wykonywania pracy w miesiącu grudniu 2019 r. tj. podczas zawierania umowy o pracę). Odwołująca się jest absolwentką studiów wyższych, a także osobą z doświadczeniem zawodowym adekwatnym do jej wieku i stanu rodzinnego, co świadczy o posiadaniu przez nią odpowiednich kwalifikacji zawodowych i kompetencji do samodzielnego wykonywania zleconych przez pracodawcę zadań. Ubezpieczona od dnia zatrudnienia wykonywała czynności objęte zakresem obowiązków pracowniczych, w tym w zakresie: tworzenia stron internetowych oraz aplikacji front-endowych, współpracy z zespołem (...) w zakresie projektowania rozwiązań, wykonywania testów funkcjonalnych i integracyjnych, współpracy z klientem w zakresie określania wymagań biznesowych i utrzymania systemów. Przedstawione przez odwołującą dowody jednoznacznie potwierdzają wykonywanie ww. pracy. Strona odwołująca podkreśliła, że fakt, iż ubezpieczona stała się niezdolna do pracy w krótkim czasie od zgłoszenia do ubezpieczeń w żadnym razie nie przesądza o pozorności jej zatrudnienia. Ponadto obowiązki wykonywane dotychczas przez odwołującą się, po udaniu się przez nią na zwolnienie chorobowe zostały zlecone przez pracodawcę innemu pracownikowi N. G. (odwołanie, k. 3-12 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Organ rentowy wskazał, że w uwagi na zgłoszenie wniosku o wypłatę zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego dla J. S. przeprowadzone zostało postępowanie wyjaśniające, w którego toku, ustalono, że J. S. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych od dnia 10 grudnia 2019 r. przez płatnika (...) Sp. z o.o. jako pracownik za wynagrodzeniem 4.000 zł brutto na stanowisku programisty. Dokument zgłoszeniowy wpłynął do ZUS dnia 20 lutego 2020 r., a ubezpieczona jest niezdolna do pracy od dnia 11 marca 2020 r. W dniu 10 sierpnia 2020 r. wystosowano do płatnika i ubezpieczonej zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie, wzywając jednocześnie strony postępowania do dostarczenia akt osobowych i dowodów na wykonywaną pracę przez J. S.. Zarówno płatnik jak i J. S. pozostawili zawiadomienie bez odpowiedzi. Po analizie zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie organ rentowy uznał, że zgłoszenie do ubezpieczeń zostało dokonane w celu umożliwienia zainteresowanej uzyskanie prawa do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. Przemawia za tym brak dowodów potwierdzających wykonywanie pracy oraz brak wypłaty wynagrodzenia, bardzo krótki czas dzielący deklarowany początek podlegania do ubezpieczeniom, a powstaniem niezdolności do pracy i złożeniem wniosku o wypłatę zasiłku chorobowego i macierzyńskiego. Ponadto zgłoszenie J. S. do ubezpieczeń społecznych nastąpiło po terminie, dokument zgłoszeniowy wpłynął 20 lutego 2020 r.

Wobec powyższych okoliczności organ rentowy decyzją z dnia 18 września 2020 r. orzekł, że J. S. nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia u płatnika składek od 10 grudnia 2019 r. (odpowiedź na odwołanie, k. 117-118 v. a.s.).

Zarządzeniem z dnia 9 grudnia 2020 r. Sąd zawiadomił zainteresowanego (...) Sp. z o.o. o toczącym się postępowaniu z odwołania J. S. i zobowiązał do złożenia wniosków dowodowych w terminie 14 dni (zarządzenie z dnia 9 grudnia 2020 r., k. 119 v. a.s.).

Pismem z dnia 7 stycznia 2021 r. (...) Sp. z o.o. wniosła o zmianę decyzji ZUS z dnia 18 września 2020 r. znak: (...) poprzez ustalenie, że J. S. podlega od dnia 10 grudnia 2019 r. obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu (pismo z dnia 7 stycznia 2021 r., k. 140 – 144 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. S. ukończyła studia licencjackie na kierunku rachunkowość i kontrola finansowa w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w N. oraz studia magisterskie na kierunku Zarządzanie – przedsiębiorczość, innowacje i projekty na Politechnice (...). W październiku 2019 r. ubezpieczona została wpisana na listę studentów kierunku informatyka w roku akademickim 2019/2020 w Wyższej Szkole (...) w W.. W maju 2019 r. ubezpieczona uzyskała certyfikat ukończenia kursu programowania webowego (...). W trakcie kursu poznała technologie: (...), (...), (...), R., R., (...), W., B., G. G. (...), N. (...) (...) oraz (...). Odwołująca w sierpniu 2019 r. uzyskała certyfikat ukończenia szkolenia programowania aplikacji webowych z użyciem technologii (...) (dyplomy ukończenia studiów, k. 15 a.s., informacja o wpisie na listę studentów, k. 16 a.s., certyfikat ukończenia kursu, k. 17 a.s., certyfikat ukończenia szkolenia, k.18 a.s., zeznania odwołującej J. S., k. 277 - 283 a.s.).

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zajmuje się działalnością wydawniczą w zakresie pozostałego oprogramowania, a także w zakresie telekomunikacji bezprzewodowej, z wyłączeniem telekomunikacji satelitarnej, w zakresie pozostałej telekomunikacji, związana z oprogramowaniem, związaną z doradztwem informatycznym, zarządzaniem urządzeniami informatycznymi, pozostałą działalnością usługową w zakresie technologii informatycznych i komputerowych, przetwarzaniem danych, zarządzaniem stronami internetowymi (hosting) i działalnością portali internetowych oraz doradztwem związanym z zarządzaniem, a także reklamą. Prezesem spółki jest I. H., a wiceprezesem B. A. (odpis KRS, k. 150-152 a.s.).

W okresie od 10 września 2019 r. do 9 grudnia 2019 r. J. S. była zatrudniona w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na podstawie umowy zlecenia w ramach której świadczyła na rzecz spółki usługi w zakresie tworzenia oraz rozwijania aplikacji internetowych i mobilnych działających w oparciu o uzgodniony stos technologiczny, obejmującego stałe, ramowe wsparcie programistyczne, doradcze, operacyjne i okresowe wsparcie kierunkowe projektów i przedsięwzięć realizowanych przez pracodawcę. Umowa obejmowała także przekazanie autorskich praw majątkowych do powstających w ramach zlecenia utworów, w tym kodu źródłowego do aplikacji mobilnych i internetowych. Wynagrodzenie zostało ustalone na kwotę 4.498,00 zł (umowa zlecenia z dnia 10 września 2019 r., k. 145 – 149 a.s., zeznania odwołującej J. S., k. 277 - 283 a.s.).

W dniu 10 grudnia 2019 r. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zawarli umowę o pracę na okres dwunastu miesięcy tj. od dnia 10 grudnia 2019 r. do 9 listopada 2020 r. na stanowisku programisty ((...) developer) w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem w wysokości 4.000,00 zł brutto miesięcznie, jako miejsce świadczenia pracy oznaczono biuro pracodawcy w W. przy ul. (...). Pracę wykonywała w godzinach 9:00 – 17:00 od poniedziałku do piątku (umowa o pracę z dnia 10 grudnia 2019 r., k. 19-23 a.s., zeznania odwołującej J. S., k. 277 - 283 a.s., zeznania świadka A. S., k. 293 -294v. a.s.).

Do obowiązków J. S. należało wykonywanie czynności programistki frontend, tworzenie stron internetowych www, tworzenie aplikacji webowej, pisanie kodów, współpraca z osobami odpowiedzialnymi za projekty graficzne tworzonych stron internetowych i aplikacji, wykonywanie testów sprawdzających poprawne działanie utworzonej

strony internetowej i aplikacji, współpraca z klientami w zakresie określania wymagań funkcjonalnych strony internetowej, wprowadzanie zmian oraz wyceny czasu realizacji. Głównymi jej projektami była strona internetowa producenta samochodów w okresie od września 2019 r. do lutego 2020 r. oraz strona internetowa innego producenta samochodów w okresie od listopada 2019 r. do marca 2020 r. Bezpośrednim przełożonym J. S. był B. A., który zlecał jej zadania do wykonania e-mailowo lub osobiście oraz rozliczał ją z ich wykonania. Odwołująca współpracowała z V. S. i N. G.. Z pracownikami współpracującymi porozumiewała się za pomocą wiadomości e-mail (wiadomości e-mail, k. 29-52 a.s., zeznania świadka A. R., k. 244v. – 245v. a.s., zeznania świadka V. S., k. 252 – 255 i 258 a.s., zeznania świadka N. G., k. 160 – 262 i 264 a.s., zeznania świadka P. B., k. 267 i 269v. – 270v. a.s., zeznania świadka B. A., k. 285v. – 286 i 288-290v. a.s., zeznania zainteresowanego I. H., k. 273 – 274 a.s., zeznania odwołującej J. S., k. 277 - 283 a.s.).

Z serwisu (...), który pokazuje umieszczone i utworzone przez pracownika projekty oraz wynika, że w okresie od listopada do końca grudnia 2019 r. oraz w marcu 2019 r. J. S. umieszczała utworzone kody strony internetowej i aplikacji (wykresy, k. 64-65 i 67 a.s., zeznania świadka A. R., k. 244v. – 245v. a.s., zeznania świadka V. S., k. 252 – 255 i 258 a.s., zeznania świadka P. B., k. 267 i 269v. – 270v. a.s., zeznania świadka B. A., k. 285v. – 286 i 288-290v. a.s.).

J. S. w okresie od 20 grudnia 2019 r. do 6 marca 2020 r. była aktywna na platformie (...), która służy do zarządzania projektami oraz zapisywania czasu pracy poświęconego na dane zadanie, pozwala śledzić uczestnictwo danego pracownika w zadaniach i projektach (wydruki z profilu pracownika J. S., k. 53-58 v.a.s., zeznania świadka A. R., k. 244v. – 245v. a.s., zeznania świadka V. S., k. 252 – 255 i 258 a.s., zeznania świadka P. B., k. 267 i 269v. – 270v. a.s., zeznania świadka B. A., k. 285v. – 286 i 288-290v. a.s.).

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zgłosił J. S. do ubezpieczeń od dnia 10 grudnia 2019 r., zgłoszenie zostało wysłane i przyjęte w ZUS w dniu 20 lutego 2020 r. Opóźnienie wynikało z niesprawdzenia u płatnika, czy wysyłka zgłoszenia przetworzyła się i jest bez błędów. Zaległe składki zostały opłacone w całości (zgłoszenie ZUS ZUA i potwierdzenie wysyłki, k. 71-72 a.s., deklaracje rozliczeniowe, k. 73-112 a.s., zeznania świadka A. S., k. 293 -294v. a.s.).

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wypłaciła odwołującej wynagrodzenie za grudzień 2019 r. w wysokości 3.698,00 zł w dniu 31 grudnia 2019 r., wynagrodzenie za styczeń 2020 r. w wysokości 3.140,96 zł w dniu 5 lutego 2020 r., wynagrodzenie za luty 2020 r. w wysokości 3.140,96 zł w dniu 3 marca 2020 r. oraz wynagrodzenie za marzec w wysokości 3.127,14 zł w dniu 2 kwietnia 2020 r., a także wynagrodzenie chorobowe za kwiecień w wysokości 1.151,69 zł w dniu 29 maja 2020 r. (potwierdzenia przelewów wynagrodzenia na konto J. S., k. 24 – 28 a.s., zeznania świadka B. A., k. 285v. – 286 i 288-290v. a.s.).

J. S. w dniu 10 grudnia 2019 r. była w 15 tygodniu ciąży, od dnia 11 marca 2020 r. była niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej na okres ciąży, w tym czasie jej obowiązki służbowe przejęła N. G.. J. S. po porodzie i zakończeniu urlopu macierzyńskiego, powróciła do pracy w spółce i jest w niej zatrudniona do chwili obecnej (karta ciąży, k. 115 a.s., zeznania zainteresowanego I. H., k. 273 – 274 a.s., zeznania odwołującej J. S., k. 277 - 283 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jako organ uprawniony do kontroli i weryfikacji podstawy wymiaru składek i prawidłowości zgłoszenia do systemu ubezpieczeń społecznych, wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie ustalenia obowiązku podlegania przez J. S. ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. W oparciu o wyniki przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego, organ rentowy uznał, że nie uzyskano dowodów potwierdzających wykonywanie pracy i dowodów wypłaty wynagrodzenia. Ponadto organ rentowy ustalił krótki czas dzielący zgłoszenie do ubezpieczeń, a powstanie niezdolności do pracy i złożenie wniosku o wypłatę zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego, a także nieterminowe zgłoszenie do ubezpieczeń (zawiadomienie o wszczęciu postępowania, wezwanie do złożenia wyjaśnień, zawiadomienie o zakończeniu postępowania, k. 9-23 a.r.).

W oparciu o powyższe ustalenia, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., na podstawie art. 83 ust. 1, art. 68 ust. 1 lit. a, art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 300 z późn. zm.) wydał w dniu 18 września 2020 r. decyzję znak: (...) w której stwierdził, że J. S. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. nie podlega obowiązkowo

ubezpieceniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 10 grudnia 2019 r. (decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 18 września 2020 r., k. 1 – 3 a.r.).

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych i osobowych J. S. oraz w oparciu o zeznania świadków: A. R., V. S., N. G., B. A., A. S. oraz zeznania zainteresowanego I. H. i odwołującej J. S..

Dowody z dokumentów zostały ocenione jako wiarygodne, gdyż korespondowały ze sobą, a także z osobowymi źródłami dowodowymi i tworzyły spójny stan faktyczny. Co istotne, strony, w tym organ rentowy, nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów, należało uznać za udowodnione.

Sąd Okręgowy dał wiarę zeznaniom świadków A. R., V. S., N. G., B. A., A. S., a także zainteresowanego I. H. i odwołującej J. S.. którzy wskazali na okoliczności istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy, a dotyczące charakteru pracy odwołującej na stanowisku programisty ((...) developer). Zeznania odwołującej oraz zainteresowanego były szczere, logiczne i korespondowały z zeznaniami świadków i znalazły potwierdzenie w dowodach z dokumentów, w załączonych do akt sprawy m.in. wydruków z serwisu (...), platformy (...) i korespondencji e-mail. Świadkowie A. R., V. S., N. G., A. S. i B. A., będący pracownikami płatnika składek potwierdzili, że odwołująca była zatrudniona w Spółce i wykonywała wszystkie opisane powyżej obowiązki. Wskazali również, że będąc osobiście w siedzibie Spółki widywali odwołującą przy pracy oraz mieli z nią kontakt zarówno mailowy, jak i osobisty. Relacje świadków odnośnie świadczenia pracy przez odwołującą u płatnika składek zostały oparte na własnych obserwacjach. Także B. A. który był bezpośrednim przełożonym odwołującej wskazał, że to on wydawał jej polecenia służbowe i nadzorował jej pracę. Z kolei zainteresowany I. H. potwierdził powyższe okoliczności. W ocenie Sądu Okręgowego zeznania wszystkich wskazanych osób są wiarygodne, gdyż wzajemnie ze sobą korespondują, wspólnie tworzą jednolity, logiczny i nie budzący wątpliwości w świetle zasad doświadczenia życiowego obraz okoliczności sprawy. Relacje świadków, odwołującej i zainteresowanego, znajdują również potwierdzenie w treści zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów osobowych. Strony w sposób nie budzący wątpliwości, wewnętrznie spójnie, a także zgodnie z dokumentami, przedstawiły motywy zawarcia umowy o pracę, wskazały na zakres obowiązków, a także określiły sposób ich realizacji. Odnośnie wskazanych okoliczności Sąd nie miał wątpliwości, uwzględniając przede wszystkim to, że strony przedstawiły dokumenty na potwierdzenie prezentowanych tez, a częściowo potwierdzili je świadkowie. Zeznaniami stron i świadków należało więc dać wiarę, gdyż brak było podstaw do tego, aby kwestionować ich wiarygodność w jakiegokolwiek części.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 18 września 2020 r., znak: (...) jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zważyć, że zgodnie z art. 148¹ § 1 kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 11) Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, Sąd uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Analizując treść złożonych przez strony i zgromadzonych w aktach rentowych dokumentów, Sąd uznał, że okoliczności faktyczne nie były w sprawie sporne. Spór nie dotyczył faktów lecz prawa, wobec czego Sąd na podstawie art. 148¹ § 1 k.p.c. uznał, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, co w konsekwencji pozwoliło na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie, czy umowa o pracę zawarta przez odwołującą J. S. z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w dniu 10 grudnia 2019 r. stanowi ważną i skuteczną umowę o pracę, czy też - jak twierdzi ZUS - umowa ta została zawarta jedynie dla pozorów, w związku z czym nie wywołała ona i nie wywołuje skutków w zakresie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia.

Przystępując do oceny prawnej przedmiotu sporu, w pierwszej kolejności przyznać należy, że dokonywana przez organ rentowy kontrola zgłoszeń do ubezpieczenia oraz prawidłowości i rzetelności obliczenia składki oznacza przyznanie Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kompetencji do badania samego tytułu ubezpieczenia wynikającego z zawarcia umowy o pracę, a zatem badania również ważności takiej umowy (por. postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r., III AUa 1039/12 oraz z dnia 25 września 2012 r., III AUa 398/12).

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 1, art. 11 ust.1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423 ze zm.), obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym: emerytalno-rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy w okresie od momentu nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania. Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art. 22 § 1 k.p.). W ujęciu art. 22 § 1 k.p. stosunek pracy to relacja prawna łącząca pracodawcę i pracownika, na której treść składają się wzajemne prawa i obowiązki. Zgodnie z treścią powołanego przepisu zasadniczym elementem konstrukcyjnym stosunku pracy jest zobowiązanie pracownika do wykonywania pracy pod kierownictwem pracodawcy w czasie i miejscu przez niego wyznaczonym za wynagrodzeniem. Swoistość stosunku pracy wyraża się w jego specyficznych cechach, które odróżniają go od stosunków cywilnoprawnych, a także zwyczajowej, okazjonalnej pomocy członków najbliższej rodziny świadczonej na rzecz określonego przedsiębiorcy, w ramach których świadczona jest praca. Do tych właściwości stosunku pracy należą: dobrowolność zobowiązania, zarobkowy charakter stosunku pracy, osobisty charakter świadczenia pracy oraz podporządkowanie pracownika co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy, wyrażające się również w możliwości wydawania pracownikowi poleceń dotyczących pracy.

Mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że sformułowany przez organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie zarzut pozorności umowy o pracę w oparciu o przepis art. 83 § 1 k.c. w zw. z 22 k.p. był chybiony.

Jak trafnie wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 czerwca 2013 r. (II PK 299/12) oświadczenie woli jest złożone dla pozorów, jeżeli jest symulowane. Symulacja ta musi się składać z dwóch elementów. Po pierwsze, strony, które dokonują symulowanej czynności prawnej, próbują wywołać wobec osób trzecich przeświadczenie (niezgodne z rzeczywistością), że ich zamiarem jest wywołanie skutków prawnych, objętych treścią ich oświadczeń woli. Po drugie między stronami musi istnieć tajne, niedostępne osobom trzecim porozumienie, że te oświadczenia woli nie mają wywołać zwykłych skutków prawnych (akt konfidencji). A zatem jest to porozumienie, co do tego, że zamiar wyrażony w treści symulowanych oświadczeń woli nie istnieje lub że zamiar ten jest inny niż ujawniony w symulowanych oświadczeniach. Niezgodność rzeczywistego zamiaru stron z treścią czynności prawnej musi odnosić się do jej skuteczności prawnej oraz woli powołania do życia określonego stosunku prawnego. Sąd Najwyższy zwraca w tym orzeczeniu uwagę, że przepis art. 83 § 1 k.c. opisuje dwie różne postaci pozorności. Pierwsza z nich dotyczy sytuacji, gdy strony dokonują czynności prawnej dla pozorów i jej dokonanie nie służy ukryciu innej czynności prawnej. Można tu mówić o pozorności zwykłej, bezwzględnej lub o symulacji absolutnej, bezwzględnej. Druga dotyczy sytuacji, gdy strony dokonują czynności prawnej pozornej w celu ukrycia innej czynności prawnej (dysymulowanej), której skutki prawne rzeczywiście chcą wywołać. Czynność prawna pozorna, wyrażająca oświadczenie woli pozorne, nie ukrywające innej czynności prawnej, nie wywołuje między stronami skutków prawnych, gdyż jest nieważna w świetle art. 83 § 1 k.c. Oświadczenie woli stron nie może wywołać skutków prawnych odpowiadających jego treści, ponieważ same strony tego nie chcą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 1986 r., I CR 45/86).

Osoba, która zawarła fikcyjną umowę o pracę, nie podlega ubezpieczeniu społecznemu i nie nabywa prawa do świadczeń wynikających z tego ubezpieczenia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., II UKN 32/96 oraz z dnia 17 marca 1998 r., II UKN 568/97). Fakt, że oświadczenia stron umowy zawierają określone w art. 22 k.p. formalne elementy umowy o pracę, nie oznacza jednak, że umowa taka jest ważna. Jeżeli bowiem strony nie zamierzały osiągnąć skutków wynikających z umowy, w szczególności jeżeli nie doszło do podjęcia i wykonywania pracy, a

jedynym celem umowy było umożliwienie pracownikowi skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, umowa taka jest pozorna (art. 83 k.c.).

W świetle ustalonego stanu faktycznego w sprawie, nie ulega wątpliwości, że J. S. świadczyła pracę na podstawie umowy o pracę zawartej z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. od dnia 10 grudnia 2019 r. na stanowisku programisty ((...) developer) w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem w wysokości 4.000,00 zł brutto miesięcznie. Potwierdzają to w sposób jednoznaczny nie tylko zeznania stron niniejszego postępowania, ale również wiarygodne zeznania świadków A. R., V. S., N. G., B. A. i A. S.. Świadczenie, składając pisemne zeznania w niniejszej sprawie wskazali, że do zakresu obowiązków ubezpieczonej należało m.in. wykonywanie czynności programistki frontend, tworzenie stron internetowych www, tworzenie aplikacji webowej, pisanie kodów. Świadczenie V. S. i N. G. bezpośrednio współpracowali z odwołującą przy tworzeniu projektów dla klientów płatnika składek. Z kolei każdy ze świadków zgodnie twierdził, że jej praca była widoczna w serwisie (...), platformie (...) i korespondencji e-mail, co było zgodne z prawdą, bowiem z ww. dowodów wynikało wprost, że w spornym okresie czasu zatrudnienia odwołującej od dnia 10 grudnia 2019 r. aktywność pracownicza odwołującej była niewątpliwie widoczna. Okoliczność, że odwołująca faktycznie świadczyła pracę potwierdza również prowadzona przez nią z przełożonym B. A. oraz innymi pracownikami spółki korespondencja e-mail. Głównym projektem ubezpieczonej była strona internetowa producenta samochodów wykonywana przez nią w okresie od września 2019 r. do lutego 2020 r. oraz strona internetowa innego producenta samochodów wykonywana przez nią w okresie od listopada 2019 r. do marca 2020 r. B. A. jako przełożony J. S. zlecał jej zadania do wykonania poprzez wiadomości e-mail bądź osobiście. Ponadto ubezpieczona na bieżąco raportowała pracodawcy swoje wyniki pracy, bowiem wprowadzała dane, kody i projekty do serwisu (...) i platformy (...), za pomocą, którego pracodawca wiedział, ile i jakie zadania wykonała konkretnego dnia oraz jakie są jej efekty pracy. Tym samym - wbrew ocenie organu rentowego - istnieją fizyczne, materialne dowody na potwierdzenie faktu świadczenia pracy przez odwołującą na rzecz ww. płatnika składek, co prowadzi do przyjęcia, że umowa o pracę z dnia 10 grudnia 2019 r. została zawarta zgodnie z przepisami prawa pracy. Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy nie potwierdzają zatem, aby celem zawartej umowy o pracę był brak woli rzeczywistego jej świadczenia z jednej strony i brak woli korzystania z tej pracy przez drugą stronę. O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowana jako obejście prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r. II UK 334/07).

W ocenie Sądu Okręgowego, poza samym faktem świadczenia pracy przez odwołującą, została wykazana także racjonalność i ekonomiczna potrzeba zatrudnienia J. S., bowiem z racji posiadanego przez odwołującą wykształcenia oraz ukończonych kursów i szkoleń, a także z uwagi na wcześniejszą współpracę z płatnikiem składek na podstawie umowy zlecenia, co sprawiało, że była ona osobą zaufaną i pracodawca był zadowolony z współpracy z nią na poprzednich zasadach na podstawie umowy zlecenia. Tym samym zainteresowany znalazł jej osobę oraz posiadane kompetencje i mógł jej powierzyć tak stanowisko pracy programisty. Zainteresowany miał zatem prawo i racjonalne podstawy do tego, aby przypuszczać, że zatrudnienie kogoś wykwalifikowanego, podnoszącego swoje umiejętności oraz wiedzę zapewni Spółce sprawne funkcjonowanie i przyniesie pozytywne efekty dla jej wyników finansowych. Zdaniem Sądu za pozornością zawartej umowy nie przemawia również fakt opóźnienia w zgłoszeniu J. S. do ubezpieczeń społecznych. Sąd przyjął jako wiarygodne złożone na piśmie zeznania A. S. świadczącej usługi księgowo - kadrowe dla płatnika składek, z których wynika, że opóźnienie to wynikało wyłącznie z przeoczenia polegającego na niesprawdzeniu poprawności zgłoszenia wypełnionego w dniu 17 grudnia 2019 r., co spowodowało, że nie nastąpiło jego przetworzenie i wysyłka. Z dokumentów załączonych do akt sprawy, a zwłaszcza z umowy o pracę wynika, że odwołująca od dnia 10 grudnia 2019 r., rozpoczęła świadczenie pracy na rzecz płatnika składek i otrzymywała umówione za wynagrodzenie za pracę przelewem na konto bankowe. Należy zatem przyjąć, że strony nawiązały stosunek pracy w dacie wynikającej z umowy. Wobec tego nie można podzielić stanowiska ZUS, że zgłoszenie do

ubezpieczeń społecznych po terminie świadczy o zamiarze stron nawiązania stosunku pracy, który był pozorny. Skoro praca była realizowana – co potwierdzili również świadkowie – to oznacza, że wyjaśnienia zainteresowanego odnośnie przyczyn spóźnionego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych są wiarygodne.

Sąd oceniając, że umowa nie była pozorna, wziął pod uwagę, że za taką nie można uznać umowy, która w rzeczywistości była wykonywana, tj. takiej, w ramach której pracownik faktycznie świadczy na rzecz pracodawcy pracę podporządkowaną. Potwierdził to Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 lutego 2001 r. (sygn. akt UK 244/00) wskazując, że o fikcyjności umowy o pracę świadczy zamiar nawiązania stosunku ubezpieczenia społecznego bez rzeczywistego wykonywania tej umowy. Dodatkowo, jak wynika z poglądu wyrażonego przez Sąd Najwyższy w innym wyroku z dnia 13 czerwca 2006 r. (sygn. akt II UK 202/05), nie jest istotne, czy strony zawierające umowę o pracę miały realny zamiar wzajemnego zobowiązania się przez pracownika do świadczenia pracy, a przez pracodawcę do zapewnienia pracy i wynagrodzenia za nią, lecz to, czy taki zamiar stron został w rzeczywistości zrealizowany.

Zaakcentować przy tym należy, że przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych nie uzależniają także skuteczności nawiązania stosunku pracowniczego od czasookresu trwania konkretnej umowy, od długości wcześniej przysługującej ochrony ubezpieczeniowej, czy też od stanu zdrowia pracownika. Z tego wynika, że nagle przerwanie relacji z pracodawcą bądź nieprzystąpienie do realizacji umowy o pracę w ustalonym czasie z powodu pogorszenia stanu zdrowia pracownika, nie może wpływać negatywnie na powstały stosunek ubezpieczenia społecznego i skutki z niego wynikające. Dla powstania wskazanych skutków konieczne jest bowiem skuteczne nawiązanie umowy o pracę. Skutku takiego nie rodzi zawarcie przez strony umowy o pracę bez woli jej realizacji, nawet jeżeli strony podejmują jakieś czynności, które mają na zewnątrz pozorować realizację umowy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 15 maja 2014r., III AUa 826/13). W rozpatrywanej sprawie nie ulega wątpliwości, że J. S. była podporządkowana swojemu pracodawcy. Wykonywała pracę w miejscu przez niego wskazanym, a więc w biurze Spółki. Wiceprezes zarządu spółki (...) był jej bezpośrednim przełożonym i to on nadzorował jej pracę i wydawał polecenia służbowe. Odwołująca pracę wykonywała od poniedziałku do piątku, w godzinach od 9:00 do 17:00. Z tego też względu w stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy uznać należy, że ziszczyły się przesłanki przewidziane w treści art. 22 § 1 k.p. Ponadto wskazać należy, że w dniu podpisania umowy o pracę ubezpieczona była w ciąży. Jednak nie można zapominać, że nawet w przypadku, kiedy kobieta będąca w ciąży poszukuje ochrony ubezpieczeniowej, może dojść do nawiązania ważnego stosunku pracy. Na przeszkodzie temu nie stoi nawet zaawansowana ciąża, jeśli stosunek pracy faktycznie jest realizowany. Wynika to z tego, że fakt ciąży nie przekreśla aktywności zawodowej. Również przepisy prawa nie zawierają żadnych ograniczeń w tym względzie i nie wskazują, w jakim czasie może dojść do nawiązania stosunku pracy, ani przez jaki okres powinny być opłacane składki na ubezpieczenia społeczne, by późniejsza wypłata świadczeń związanych z chorobą i macierzyństwem nie naruszała zasad solidaryzmu, równego traktowania ubezpieczonych, ochrony interesów i nie pokrzywdzenia innych ubezpieczonych oraz nieuszczerplania środków zgromadzonych w ramach ubezpieczenia. Sama chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jako motywacja do podjęcia zatrudnienia, nie świadczy więc o zamiarze obejścia prawa, podobnie jak i inne cele stawiane sobie przez osoby zawierające umowy o pracę, takie jak chociażby chęć uzyskania środków utrzymania (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2013r., I UK 472/12; z dnia 11 września 2013r., II UK 36/13; także: wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 16 marca 2017r., III AUa 1003/16; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 lutego 2017r., III AUa 1270/16; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 lipca 2018r., III AUa 297/18; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 maja 2018r., III AUa 858/17). Nawet zawarcie umowy o pracę wyłącznie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie powoduje samo w sobie nieważności takiej czynności prawnej, jako mającej na celu obejście ustawy, czy też jej pozorności, o ile na jej podstawie praca w reżimie określonym w przepisie art. 22 § 1 k.p. faktycznie jest wykonywana. Innymi słowy, motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy założeniu rzeczywistego świadczenia pracy zgodnie z warunkami określonymi w w/w przepisie (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 kwietnia 2018r., III AUa 141/18). Istotne jest jednak to, że po porodzie i zakończeniu urlopu macierzyńskiego, odwołująca powróciła do pracy w spółce i jest w niej zatrudniona do chwili obecnej. Powyższe przeczy zatem ustaleniom organu rentowego, że umowa o pracę z dnia 10 grudnia 2019 r. została zawarta wyłącznie w celu obejścia ustawy i uzyskania korzyści z ubezpieczenia społecznego.

W związku z powyższym, nawet celowe zawarcie przez odwołującą umowy, aby uzyskać świadczenia w związku z chorobą i macierzyństwem, nie czyni to umowy o pracę pozorną, gdyż była realizowana. Wbrew twierdzeniom organu rentowego Sąd nie znalazł podstaw do stwierdzenia, by doszło do naruszenia w rozważanym przypadku zasad współżycia społecznego. Co prawda po upływie nieco ponad 3 miesięcy pracy nastąpiła niezdolność odwołującej do pracy, ale i ta okoliczność nie świadczy o nieważności umowy o pracę, gdyż kobieta w ciąży – tak jak i ta, która w takim stanie nie pozostaje – ma prawo podjąć zatrudnienie i to nawet, jeśli wie o ciąży. Ponadto należy zaznaczyć, że ciąża może być też zaawansowana i nie stoi na przeszkodzie nawiązaniu stosunku pracy, jeśli faktycznie jest on realizowany. W takiej sytuacji nie ma podstaw, by z uwagi na stan, w jakim ubezpieczona się znajdowała, czynić zarzuty nawiązania nieważnego, bo pozornego stosunku pracy. Jednocześnie płatnik składek nie zdecydował się zatrudnić nikogo na miejsce ubezpieczonej, gdyż oczekiwał na jej powrót do pracy a jej obowiązki przejęła N. G., co jest działaniem logicznym i zrozumiałym.

Jeśli chodzi zaś o wysokość wynagrodzenia J. S. to Sąd nie rozważał, czy było ono wygórowane, gdyż czym innym jest określenie podstawy składki oraz wymiar świadczeń z ubezpieczenia społecznego i czym innym jest sam tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym. Zaskarżona decyzja w rozpoznawanej sprawie ma za przedmiot tylko podleganie ubezpieczeniom społecznym i nie obejmuje wysokości świadczenia z ubezpieczenia społecznego, stąd sama wysokość zgłoszonej podstawy wymiaru składek nie ma znaczenia. Organ rentowy, jeśli stwierdziłby, że jest ona wygórowana, ale umowa faktycznie była realizowana, ma możliwość ukształtowania stosunku pracy za wynagrodzeniem niższym niż ustalone przez strony. Nie istnieje natomiast możliwość, by zbyt wysoką podstawę wymiaru składek czynić powodem wykluczenia z ubezpieczeń społecznych.

Mając na względzie poczynione ustalenia faktyczne i zaprezentowaną argumentację, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż J. S. jako pracownik u płatnika składek (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 10 grudnia 2019 r.

O kosztach zastępstwa procesowego, Sąd orzekł w pkt 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądzając od organu rentowego na rzecz odwołującej kwotę 180 zł, której wysokość została ustalona na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1797).